N[ro] 71.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 5. CZERWCA ROKU 1798 WE WTOREK

UKAZ JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI SAMOWŁADCY CAŁEY ROSSYI.

Z *Litewſkiego Guberńskiego* Rządu.

Rzad Guberski Litewski przegladaiąc wiadomości o Więzniach od Sądow Grodzkich za przeszły Miesiąc Apryl nadeſłane; i nalazłszy w onychże Sądy mianowicie: *Trocki* wydał na parękę przeſtępcow Jerzego Grygula, Franciszka Dawidowicza, Macieia i Michała Auguſtynowiczow, o zaboyſtwo przekonanych, o Macieiu zaś Petrulaniſie i Maryannie Zyciurowey nie obiaśnił. *Rossienſki* nie obiaśnił 14 Aresztantow, których iuz Sprawy decydowane, i na rewizya do Sądu Głownego Litewſkiego odeſłane; gdzie ſie oni znayduia, o Szlachcie zaś Antonim Skrzetuſkim i Andrzeiu Horbaczewſkim zoſtaiacych pod Strażą za ieden Kryminał, w obiaśnieniu swym pokazał. że o Skrzetuſkim decydował Sprawę i na rewizya Sądowi Głownemu Litewſkiemu odeſłał; a o Harbaczewſkim, że dotąd decydowana ieszcze w Ru: przeszłym 1797 7bra 26 dnia; nie wyprowadzona Inkwizycya: *Oszmiańſki*: że wypuścił na parękę Michała Huryłowicza obwinionego o przyczynienie śmierci Chłopcowi przez pobicie. *Kobryńſki* takoż wypuścił na parękę Szlachcica Piotra Popławſkiego, a o Alexym Pilipczyku nie wymienił; a zatym gdzieby ſię znaydował, nie wiadomo. *Upitſki* że Kryminaliſta Karol Balunas z mocy Dekretu Sądu Głownego Litewſkiego przez JW. Gubernatora approbowanego nie ukarany; przez tę racyą; iż w Powiatowym Mieście Poniewieżu niema Miſtrza *Kowieńſki* zaś w wiadomości swoiey o 6ciu Więźniach; których Sprawy w jego Sądzie znayduią ſię; żadney o nich nawet początkowey nie uczynił decyzyi: POSTANOWIŁ: Trockiemu, Oszmiańſkiemu, i Kobryńſkiemu Grodzkim Sądom zalecić ninieyszym Ukazem; że żaden Więzień obwiniony, o kryminał nie powinien bydź wydanym na parękę; a zatym aby uwolnionych Więzniow na parękę odebrały natychmiaſt do więzienia nazad, dopóki ich Sprawy rozsądzone nie będą; donosząc oraz Rządowi, na mocy iakiego Prawa to uczyniły; przy tym aby Grod Trocki, Rośieńſki, y Kobryńſki przyſłały koniecznie do Rządu Rapporta pierwszą pocztą z obiaśnieniem *Pierwszy*; gdzie Maciey Petrulanis; i Maryanna Zyciurowa; *drugi* gdzie znayduią ſię 14 ludzi; których Sprawy iuż decydowane, i Sądowi Głownemu Litt: na rewizyą odeſłane; *a oſtatni*; gdzie znayduie ſię Pilipczyk, czyli on utrzymuie ſię pod Wartą; czyli też podobnie iak i pierwszy oddany na parękę? Co ſię zaś tycze do wymienionych przez Sąd Grodzki Rośieńſki ach Więźniow Skrzetuſkiego i Horbaczewſkiego, oſkarżonych o ieden wyſtępek; ponieważ iuż Sądowi Grodzkiemu Rośieńſkiemu od Gubernſkiego Rządu zaleconym było; aby w ile bydź można w nayprędszym czasie; nadeſłał obiaśnienie, z mocy iakiego Prawa Sąd pomieniony takową Sprawę rozdwoił; decyduiąc o iednym Więźniu oczewiście pokazuie drugiego, że ieszcze do tychczas nie wyprowadzona Jnkwizycya; lecz gdy dotąd takowego obiaśnienia Rząd nie

odebrał, zalecić więc przerzeczonemu Sądowi powtórnie, aby pierwszy Rządowy Ukaz wyexekwował co do litery pod obawą naysurowszey odpowiedzi podług Prawa, donosząc przytym, dla czego takowego Ukazu przez tak długi czas niewypełnił, i dla czego dotąd nie wyprowadzoną o Horbaczewſkim Jnkwizycya. Co ſię tycze nieukarania Karola Balunasa przez racyą, że w Powiatowym Mieście w Poniewiezu Miſtrza niema, zalecić: i zalecono: Ukazem Horodniczemu Wileńſkiemu wyſłać tuteyszego Miſtrza do Miaſta Powiatowego Poniewieża, dla wymiaru kary na Balunaſie Dekretem wſkazaney, o czym Sądowi Grodzkiemu Upitſkiemu ninieyszym Ukazem znać daie ſię, Kowieńſkiemu zaś Grodzkiemu Sądowi, któren żadney ieszcze kryminalney Sprawy nie rozpoznał dotąd, zalecić ninieyszym Ukazem, aby pierwszą pocztą przyſłać do Rządu obiaśnienie, dla czego dotąd żadney Sprawy kryminalney nie tylko że nie odsądził, lecz nawet żadnego nie ferował Judicatum, a tym czasem, aby ſtarał ſię wszelkiemi sposobami iak nayprędzey one rozsądzić, obawiaiąc ſię w przeciwnym zdarzeniu surowey kary zadeterminowaney Prawami. O Czym zalecić ninieyszym Ukazem i dalszym Sądom, w których rozsądzaią ſię kryminalne Sprawy Maia dnia 1798 Roku.

z Petersburga 14 Maia.

Za naywyższym roskazem Jego Imperatorskiey Mości zabrania się wszystkim fabrykantom robić wstęgi troykolorowe, i Kupcom one do kraiu wprowadzać; pod karą na przestępcow prawa przepisaną.

Aktualny Tayny Konsiliarz, Podkanclerzy Xiąże Kurakin zasiadać będzie w Departamencie pierwszym Senatu, zostaiąc się przy dawnieyszych obowiązkach. Hofmeister Zahriażskoy otrzymał dostoyność Oberszenka. Tymczasowego Mieżowego Senatu Departamentu Ober Prokuror Szenszin, na własną proźbę uwolniony od służby; mieysce iego zastąpi Collegium Admiralicyi Prokuror Stanu Konsiliarz Sonin.

Za naywyższym roskazem Jego Jmperatorskiey Mości Generał Prokuror donosi 1. Litewskiemu Obywatelowi Jgnacemu Kuszelewskiemu skarżącemu się na nieprawne przez Rząd Gubernski Litewski odesłanie sprawy iego o maiątek z obywatelami Kuszelewskiemi, na rozsądzenie do Wiłkomirskiego Powiatowego sądu. 2. Dziśnieńskiego Powiatu Obywatelowi Rodziewiczowi skarżącemu się o nieprawne zagarnięcie należącego się iemu z sukcessyi maiątku Feyman w Białoruskiey Gubernii, przez Konsukcessora Jana Borka. Ponieważ wymienione sprawy nie były ieszcze osądzone w mieyscach prawem naznaczonych, zatym proźby ich zostały nie przyięte.

z Wiednia 19. Maia.

Dnia zawczorayszego przybył do tey stolicy Marescalchi Poseł pełnomocny RPtey Cisalpińskiey u Dworu Wiedeńskiego. Po wyiezdzie Hrabiego de Cobenzel do Rastadu, głośno mówić zaczęto, że pomieniony Minister ma pracować nad przywróceniem pokoiu pożądanego nie tylko w Niemczech, ale nawet w całey Europie. Spodziewany tu iest Tallien w dostoyności Ambassadora Francuzkiego. Austryackie woyska z Czech do Rzeskich kraiow wkraczać iuż maiące, roskaz odebrały zostać na leżach dawnieyszych.

Dostoyność, na którą Cesarz Jmć wynieść raczył bywszego Ministra zagranicznych interessow Barona de Thugut powierzaiąc onemu rząd kraiow nowo nabytych, taż sama iest, iaką przedtym zaszczycali się pełnomocni Ministrowie Niderlandu. Mówić iednak nie przestaią, że ieden z Arcy-Xiążąt zostanie Generalnym Gubernatorem Wenecyi. Do Węgier posłano roskaz wzmocnienia Kordonu, zwłaszcza, gdy liczne woyska Ottomańskie zbliżyły się do Belgradu. Cała Armia Cesarska nowym sposobem umundurowana będzie.

Ostatnie listy z Semlina zawieraią w sobie niektóre okoliczności zwycięztwa odniesionego nad armią Turecką przez buntownika Passwan Oglou. Ali Basza pokazał się niespodzianie pod Widdinem od Kallifat, nie doznawszy w drodze naymnieyszey przeszkody. Dozwolono mu nawet obrać wygodne stanowisko, rozłożyć oboz, i oszańcować pod twierdzą. Gdy iuż przedsięwzięte roboty zbliżały się do końca, wypadaią z Widdinu Janczarowie.

Nagła wycieczka wszystko pomieszała; dobyto szańce, woysko w pień wycięto. Rzeź straszna była. Działa i ammunicye dostały się zwycięzcom. Ośmielony Passwan uderzył ieszcze na drugą diwizyą; lecz i ta wkrótce pierzchneia zostawuiąc na boiowisku wiele trupa i ieńcow. Tym czasem handel wodny i lądowy nic nie traci przez tak srogie zamieszania. Niedawno z Węgier przybyło do Semlina kilka statkow bogato ładownych, które Dunaiem do czarnego morza popłyneły.

Basza Belgradzki przyioł iuż 8 Grekow z Wiednia zprowadzonych, maiąc odesłać do Constantinopola. D. 4. t. m. do teyże twierdzy przybiegł goniec nadzwyczayny z Macedonii; rozeszła się wnet pogłoska, że Grecy przeciw Turkom podnieśli bunt powszechny. Czekamy potwierdzenia nowiny tylekroć iuż rozsianey, i to ieszcze potrzebnie urzędowego doniesienia, że Hospodar Wołoski Xiąże Hangerli w ostatniey bitwie dostał się w niewolę Paswanowi Oglou.

z Londinu 15 Maia z Gazety Hamburskiey.

W Margate Admiralicya bardzo taiemnie i z naywiększym pośpiechem uzbroić eskadrę kazała, z 5 okrętow liniowych, tyluż fregat, 8 szalup idwóch galiotow złożona, do którey przyłączy się znaczna liczba statkow przewozowych. Więcey 4 tysięcy żołnierza pod wymyślonym pozorem zgromadzonego, zabrano na pomienioną eskadrę, którey kommenda poruczona iest Kapitanowi Popham; wyniść iuż na morze musiała.

Tysiączne sądomysły względem taiemney wyprawy na którą wypłynoł ten Officyer waleczny i doświadczony; naypodobnieysza rzecz do prawdy, że kazano mu niszczyć szalupy i statki przewozowe zebrane w portach Francuzkich lub Batawskich. Powszechne iest rozumienie, iż naprzód uda się do Helvoetsluis i Flessingi, gdzie Hollendrzy zgromadzili wielka liczbę okrętow, płynąć do Francyi gotowych.

Lord Bridport odprowadził do Portsmouth lub odesłał do Plymouth część flotty swoiey, z którą uważał obróty nieprzyiacielskie w porcie Bresteńskim; zostawiwszy tylko pod Ouessant 4 okręta. Saturnus od 74 bliskim był wpadnienia w ręce Francuzom; zblizywszy się nad potrzebę do Brestu, został ścigany od 6 okrętow liniowych; te iednak postrzegłszy płynące ku sobie 4 Angielskie, na stanowisko swoie powróciły.

Na brzegach Hiszpańskich utraciliśmy fregatę Lively od 32 armat; Alcmena przed portem Cadix w bitwie stoczoney z szalupami Hiszpańskiemi, postradała 50 ludzi zabitych. Admirałowie: Orde, Parker, i Lord S. Vincent z całą flottą stanowszy blisko przygórka Trifalga, czekaią przybycia flotty Toulońskiey, pilne razem oko maiąc na Admirała Massaredo; 3 regimenta nasze z Lisbony na statkach przewozowych do Porstmouth zawinęły.

Admirał Onslow po krótkim krążeniu na brzegach Batawskich, do Jarmouth powrócił. Gazeta, Dworska obszernie opisała wszystkie okoliczności attaku przypuszczonego przez Francuzow do wysp Marcou. Liczba szalup Kapitana Muskin, 50, z tych 43 do La Hogue powróciły; 7 zatopiono lub zabrano. Ogień z bateryi naszych tym większą klęskę sprawić musiał w nieprzyiacielu, im bardziey statki iego żołnierzem były napełnione. Flottilla d. 9 do Cherbourg odpłynąć miała, gdzie złączywszy się z 90 nowych szalup, i zabrawszy 14 tysięcy woyska lądowego, odebrała rozkaz uderzyć na wyspy Jersey i Guernesey.

W Pismach Londińskich czytamy listy Pełnomocnikow Amerykańskich w Paryżu do Kongressu swoiego. Z tych się pokazuie że Francuzki Direktoryat nie inaczey chce odnowić związki dawney przyiaźni między dwóma narodami, aż pierwiey Kongres pożyczy RPtey 32 millionów złotych Hollenderskich na reskripcye Batawskie. Gdy zaś Amerykańscy Ministrowie na ten warunek zezwolić nie chcieli, a Direktoryat onego nie odstępował, rozumiemy, że między Francyą i Ameryką woyna iest nieuchronną.

Woyskiem lądowym na eskadrę Kapitana Popham zabranym kommenderuią Generałowie Coote i Burrhard. Kongres Amerykański większością 4 głosow uchwalił czynić wszelką gotowość do obrony kraiu, w przypadku woyny z Francyą spodziewaney. Na uzbroienie fregat i okrętow naznaczono 900 tysięcy dollarow. Inne propozycye od Prezydenta Adams Stanom podane, po przeyściu z trudnością pierwszey, iednomyślnie przyięte zostały.

Zatrudniaią się teraz dobrani Officyerowie wytknięciem obozu pod Blyth, woyska do niego wstąpić maiące skła ać się będą po większey części z kawaleryi i konney artilleryi, pod kommendą Lorda Fielding. W Irlandyi oppozycya widząc niebespieczeństwo kraiu, poszła za przykładem Angielskiey, i potężnie dziś wspiera zamiary Ministrow. Na morzu Indyiskim nie daleko brzegow Sumatry, okręty nasze, Arrogant i Victorieux stoczyły bitwę z Admirałem Francuzkim Serizy; ten wiele szkoduiąc zchronić się musiał do portu Batawia.

W Irlandyi po oddaleniu się Generała en chef Abercromby, ranga naywyższego sił lądowych kommendanta zkassowaną została. Generał Lake słuchać obowiązany iest rozkazow Wice Króla. Xiąże Wallii stara się usilnie, ażeby mu powierzono znacznieyszą, niżeli miał dotąd, kommendę nad woyskiem Angielskim. Ponieważ zaś Xiąże d' Yorck iest pierwszym W. Britannii Feld Marszałkiem, Ministrowie chcą pogodzić prawa iego z żądaniem Następcy Tronu.

z Paryża 16. Kwietnia z Gazety Berlińskiey.

Mówią powszechnie, że więcey 40. tysięcy woyska lądowego siadło już na sta-

tki przewozowe. W Toulonie, Genui, i Civitavecchia; te pod zasłoną wielu fregat i 33. okrętow liniowych, między któremi 12. jest Weneckich, wziowszy żywność 6. miesięczną, wychodzą pod żagle; przed końcem teraznieyszego miesiąca, pomieniona flotta albo zwyciężoną zostanie przez Anglikow pod Gibraltarem, albo ich pokonawszy uwolni Cadix od opasania długiego, i złączy się z Admirałem Massaredo.

Ten 25. okrętow trzyma gotowych do żeglugi na pierwsze skinienie, nie licząc innych 25. które w Ferrolu, Cadix i Carthagenie nayśpiesznicy uzbraiaią. Połączone flotty albo wysadzą woysko na brzegi Irlandzkie; albo zawinowszy do Brestu i zabrawszy z sobą 30. okrętow Francuzkich pospieszą do wielkiey wyprawy. Przeciw siłom naszym liczy W. Britannia w portach swoich blisko 200. okrętow liniowych, lecz trudno jest ażeby w krótkim czasie uzbroiono wszystkie, i tyle zciągniono maytkow ile do ich osadzenia potrzeba.

Aresztowanych dawniey Anglikow w Bordeaux na wolność puszczono, gdy się nie pokazało, ażeby do jakich spisków należeli. Wiadomo jest że zawieraiąc pokoy z Królem Sardińskim, Buonaparte zatrzymał niektóre twierdze Piemontu aż do zakończenia woyny. W tych często się zdarza, że żołnierze Francuzcy taiemnie zamordowani bywaią. Officyerowie do garnizonu Cherasco należący oskarżyli przed Generałem diwizyą Goni kommenderuiącym Wodza swoiego, który przez niedbalstwo i nieczułość zbrodniom zagęścić się dozwolił.

List z Cherbourga pisany doniosł o zaięciu wysp Marcou. Bitwa o godzinie 11. wieczorem ztoczona trwać miała godziu 7. zabraliśmy nieprzyiacielowi armat 140. i 900. jeńcow częścią Anglikow, częścią emigrantow. Generał Roulon pierwszy na lad wyskoczył. Reduty baguetem zdobyto. Chociaż ta wiadomość ze wszystkiemi szczegułami jest podana; ponieważ jednak rząd nie odebrał ani ogłosił urzędowego doniesienia odesłać ią należy do liczby nieskończoney odgłosów od prawdy dalekich.

Naostatek po trzykrotnym w Radzie 500. głosowaniu obrano 10. Kandydatow, z pomiedzy których jeden ma bydź Direktorem. Imiona ich: Treilhard, Monge, Garat, Brune, Gohier, Moulin, Colombel. Duval, Ernouf, Genissieux. Listę do Rady Starszych odesłano. Ta na pierwszym posiedzeniu rzecz ukończy. Rozumiemy że Treilhard otrzyma pierwszeństwo przed innemi. Sławny l' Abbé Sieyés mianowany został Ambassadorem Rpltey do Berlina. Caillard poprzednik jego uda się do Stockholmu.

Z Rouen donoszą, że Generał Kilmaine ogłoszony został kommenderuiącym en chef armią Angielską, w niebytności Generała Buonaparte. Generał Grouchi komenderuie całą kawaleryą. Do portu Dunquerque spodziewamy się wkrótce przybycia więcey 300. statkow uzbroionych u Batawow lub w Departamentach nowo przyłączonych jeżeli Angielskie eskadry dozwolą. W naszey stolicy zamknąć rozkazał Direktoryat wszystkie Kościoły, wyiowszy 15. dawniey Katolikom dozwolonych.

Drogie zabytki kunsztow, nauk i starożytności Włochom wydarte, d. 7. weszły na Saonę; z tamtąd przez kanał centralny rzekę Loire, i kanał Briare przybędą do Paryża. Z L' Orient wiadomość odbieramy, że Anglicy często na brzegi nasze wysadzaią ludzi. w zamiarze niby dostania żywności, w rzeczy zaś dla dowiedzenia się co czyniemy w portach naszych. W Departamencie Finisterre pod Meulan nieprzyiaciel wysiadłszy na ląd zburzył budy strażnikow nadbrzeżnych.

z Berlina 26. Maja z Gazety Berlińskiey.

Król Jmść wynieść raczył na stopień Feld-Marszałka w armii Pruskiey, Generałow Infanteryi: Knobelsdorff i Kalkstein. W piechocie Generałowie Lieutnanci, d' Anhalt, Xże d' Anhalt Dessau, Courbiere Colong, Bruneck, i Xiąże Hohenlohe Ingelfingen zostali Generałami Infanteryi. Generałami Kawaleryi Generałowie Lieutenanci od jazdy. Hrabia de Bruhl, Xże Ludwik de Wurtemberg; Hrabiowie: Kalkreuth i Schutenbourg Kehnert. Oprócz tych były inne liczne awanse w armii.

We czwartek ostatni Ministrowie stanu i Skarbowi pod czas audiencyi podali Królowi Jmści zporządzonę regestra tegorocznych wydatkow, każdy z osobna w swoim Departamencie. Dnia wczórayszego rano o godzinie 6. Monarcha maiąc przy sobie Generał Adjutanta Półkownika Koccheritz wyiechał do Stargardu; gdzie odprawiwszy zwyczayną rewią Pomorskich regimentow, w dalszą podróż uda się do Gdańska. Dniem pierwiey tamże wyiechała Królowa Jmść z Dworem swoim. Monarchini znaydować się będzie przy odbieraniu homagium w Prusiech i Szląsku. Xiąże Panuiacy Brunswicki Feld-Marszałek udał się do Potsdamu.

№ 71.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 5. CZERWCA ROKU 1798. WE WTOREK

z Florencyi 2. Maja z Gazety Frankforskiey.

W sobotę Dwór nasz odebrał wiadomość, że do Radicofani przybyła diwizya woysk Francuzkich, 300. ludzi wynosząca, która zdaie się zmierzać do okolic Sienny. Natychmiast Wielki Xiąże wysłał w tamte strony jednego z Brygadyerow swoich. Nie wiemy, co było pobudką Republikantom do podobnego postępku. Znayduiący się u nas Anglicy lękać się zaczynaią, ażeby Liworna powtóre zaiętą nie została. P. Windham z innemi współziomkami swoiemi udał się do portu pomienionego.

z Genui 5. Maja z Gazety Berlińskiey.

Flotta z 80. żaglow złożona wyszedłszy z naszego portu na d. 27. z. m. po trzydniowey żegludze wbiegła szczęśliwie do Toulonu. Dla woyska na wszystkie statki wzięto żywność dwumiesięczną. Galery Liguryiskie dla straży przydane, już do nas powróciły, z listami bardzo ważnemi, na które nie mieszkaiąc odpowiedzia Direktoryat. Wczora Nowy Minister Francuzki Sottin miał audiencyą. Poseł Króla Jmści Sardyńskiego prosił niedawno, ażeby woyska Piemontskie przez kray nasz przeyść mogły do Carosio.

W okolicach tego miasteczka ma się jeszcze znaydować garstka buntownikow. Direktoryat Liguryiski nie dał żądanego pozwolenia, a zgromadzenie prawodawcze rozkazało władzy wykonawczey użyć srzodkow przyzwoitych na utrzymanie publicznego bespieczeństwa. Biega u nas pogłoska, że Xięstwo Benevento i Pontecorvo ustąpione zostały Królowi Jmści Dwóch Sicilii za 20. millionow liwrow, które ten Monarcha Francuzom każe wypłacić, Kawaler Azzara jechał przez Bononią do Mediolanu, zkąd pośpieszy do Paryża. W kraiu naszym postrzegamy nieiaką umysłow niespokoyność, która cięższych rozruchow lękać się każe, jeżeli rząd złemu nie zapobieży. Podobno w stolicy naszey załogę Francuzką mieć będziemy.

z Turinu 6. Maja z Gazety Frankfortskiey.

Rewolucyonistowie Piemontscy we wszystkich mieyscach zwyciężeni i rozproszeni, ukazali się jeszcze na granicy Genueńskiey. Z Alexandryi wiadomość odbieramy, że 400. buntownikow w nocy z d. 26. na 27. z. m. podstąpiło do Pozzuolo; tam oskoczywszy 200. Królewskich żołnierzy, po krótkiey utarczce przymusili wszystkich do złożenia broni i do Carosio zaprowadzili.

z Mediolanu 7, Maja z Gazety Berlinskiey

Za rozkazem Generała en chef Brune 9. tysięcy żołnierzy Cisalpińskich występuie do obozu pod stolicą naszą wytkniętego, dla doskonalenia się w manewrach. Piszą z Rzymu, że przedaż obrazow, i wszelkich sprzętow do Kardynała Busca należących jest ukończona; przystąpiono teraz do maiątku Xcia Braschi. Podobnym sposobem postąpić miano z Kardynałem d' Yorck; lecz przyszły z Paryża nowe roskazy; rozumiemy więc że temu własność zwrócona będzie.

Rzymscy Konsulowie Wices-gerentowi Oyca S. Biskupowi Passeri zakazali rozdawać wakuiące beneficia kraiowe, ponieważ według nowey Konstitucyi wybieranie Pasterzow ma należeć do ludu. Posągi Papieżow dawnieyszych, mianowicie bronzowe, zprzedawać kazało zgromadzenie prawodawcze. Nieoszacowany zbior dzieł ręki ludzkiey znayduiący się w Villa Albani, odesłano zupełnie do Paryża. Xże Borgheze przedaie teraz wszystkie dobra swoie.

Dnia wczorayszego Direktoryat Cisalpiński dawał publiczną audiencyą Posłom: Orozco Hiszpańskiemu, Micheroux Neapolitańskiemu, Maret Francuzkiemu. Regiment Kawaleryi Francuzkiey ztąd wyszedłszy niedawno ku brzegom rzeki Tesin, rozproszył kupę tak nazywaiących się Piemontskich patriotow. Z Mantui donoszą, że blisko Werony Austryacy obóz wytkneli do którego codziennie woysko nowe przybywa z Tirolu.

Lord Bristol Biskup Derry, osadzony jest w naszey citadelli; inkwizycya z nim jest rozpoczęta; rada woyskowa sądzić go wkrótce będzie; przyiaciele kunsztow, nauk, i ludzkości ubolewaią wszyscy nad losem Pana nieszczęśliwego. Rozeszła się w mieście naszym pogłoska, że założyciel Rpltey Cisalpińskiey Buonaparte z Toulonu przybędzie do Genui, z tamtąd zaś do Mediolanu. Z drugiey strony mówić przestano, jakoby niektóre regimenta z naszey służby do Francuzkiey przeyść miały.

z Wenecyi 9. Maja z Gazety Frankfortskiey

Od dni kilku widziemy nadzwyczayne poruszenie w armii Austryackiey, jedna diwizya postąpiła do Niższego Tirolu; inna do Constancyeńskiego jeziora. Na granicach Ferrary sypią batterye; regimenta w tey stronie rozłożone zgromadziły się blisko mostu Lagoscuro; inne co niedawno nadciągneły z Morawii, stoią w okolicach Bassano. Pomnazaią się fortifikacye broniące przystępu do wysp stolicę naszą otaczaiących.

Powszechne jest rozumienie że General Artilleryi de Vins obeymie główną kommendę armii Cesarskiey we Włoszech Margrabia Marfredini Minister W. Xcia Toskańskiego, z Wiednia tu powrócił, i natychmiast pospieszył do Florencyi. Listy z Padwy pisane donoszą, że 9. tysięcy żołnierza Austryackiego, którym zalecono jak nayspiesznicy zmierzać ku Cisalpińskim granicom, nagle d. 5. rozkaz odebrały zostać na dawnym stanowisku.

z Rzymu 1. Maja z Gazety Leydeńskiey.

Dni ostatnich zeszłego miesiąca byliśmy świadkami wielkiego zamieszania. Uspokoiło się przecie wszystko General S. Cyr obiowszy główną kommendę nad woyskiem Francuzkim aresztować kazał 8. Oficyerow, którzy innym przywodzili pod czas wiadomego żołnierzy powstania przeciwko Generałowi en chef Massena. Co gdy się już stało, uszykowanym na rynkach regimentom przekładał w mocnych wyrazach potrzebę karności woyskowey.

Lecz wkrótce potym napełniły się ulice żołnierzami. Wszyscy konno i pieszą z dobytą bronią biegali, zatrzymuiąc i grożąc przechodzącym. Domy i sklepy kupieckie wnet zamknięto. Przyczyną rozruchu byli inni Officyerowie, których obchodził los kollegow uwięzionych. Lękali się Wodzowie, ażeby lud Rzymski nie pomnożył zamieszania. Więźniow puszczono na wolność. S. Cyr powtóre do zgromadzoney armii miał mowę, którey taki był skutek, że wszyscy wierność Rpltey zaprzysięgli.

Gdy już spokoyność i porządek został przywrócony, nastąpiły w mieście biesiady, illuminacye. Oprócz artistow żaden dziś cudzoziemiec nie znayduie się w Rzymie; rodowici nawet Francuzi świadectwa urzędowe pokazywać muszą. Generałowie Dallemagne i Vial wyiechali. Ponieważ w czasie rewolucyi wielu rolnikow kray opuściło, rząd na ich mieyscu osadzić postanowił ludzi mieszkaiących w miastach bez żadnego powołania, próżniakow, włoczęgow, i zdrowszych nawet żebrakow.

z Auszpurga 13. Maja z Gazety Berlińskiey.

Ostatnie listy z Węgier odebrane potwierdziły wiadomość o zwycięztwie przez buntownika Passwan Oglou odniesionym nie tylko pod Widdinem, ale też na lewym brzegu Dunaiu, przeciw Orsowy. Diwizya Bośniakow przeszedłszy rzekę blisko tego miasta, rozkaz odebrała ciągnąć ku Widdinowi, i pomienioną twierdzę zamknąć od Wołoszczyzny. Ruszył przeciwko niey Passwan, poraził, i za Dunay powracać jak nayśpiesznicy przymusił.

Z drugiey strony armia Ottomańska 20. tysięcy wynosząca Widdin szturmem wziąć usiłowała. Straż jey przednia gęstym z dział ogniem przywitana, wpadła w zamieszanie; ztrwożyły się następuiące diwizye, garnizon uczynił wycieczkę woyska całe rozproszył, opanował artilleryą, i ścigał uciekaiących mil 4. Mianowicie Basza Bośnii ustępował w nay większym nieporządku, przeszedł Morawę, i ledwie pod murami Belgradu znalazł bespieczeństwo i spoczynek.

Nie wiadomo w które strony udała się diwizya Ali Baszy; naypodobniey teraz znaydować się musi w okolicach Nassa. W Semlinie rozumieią, że Orsowa przez buntownikow jest oblężona; podobnego nieszczęścia lękaiąc się kommendant Belgradu, twierdzę w żywność i ammunicye kazał opatrywać. Ta klęska tym większe wrażenie na umysłach uczyniła, im bardziey spodziewano się od dni kilkunastu odebrać wesołą wiadomość o dobyciu Widdina.

Lecz jak dawniey powiększono klęski zadane buntownikowi, tak podobno dziś gdy mu szczęście sprzyiać zaczyna, powiększaią zwycięztwa jego; to pewna że bitwy przez Passwana wygrane lub przegrane, mało znaczyły; w żadney z nich tysiące ludu nie ginęły. Trwoga jednak w Belgradzie jest wielka, jeżeli Seraskier Husein rychło nie pospieszy, ieżeli do obozow Ottomańskich nie wprowadzi porządku i karności, jeżeli kommenderuiący Baszowie dopomagać Wodzowi nie zechcą nie prędko Turcy uyrzą koniec rozruchow domowych.